עולת שבת בשבתו

ת"ת תורה ויראה דרבינו יואל ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פה ק"ק קרית יואל יצ"ו

בעזהשי"ת | סוכות | כיתה ו' ז' תשע"ב לפ"ק

דורש טוב

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וגו':

דער מדרש פרעגט אויף דעם פסוק וכי ראשון היא והלא ט"ו היא, אלא ראשון לחשבון עונות, עס איז דער ערשטער טאג וואס מען רעכנט די עבירות. דארף מען פארשטיין וואס האט סוכות מיט "חשבון עונות" און וואס פארא עבירות רעכענט מען אין סוכות?

ענטפערט דער הייליגער קדושת לוי זי"ע, לויט דעם וואס די גמרא זאגט אין מס' יומא (דף פ"ו ע"ב) אז ווען מען טוט תשובה מיראה ווערן פון די זינד וואס מען האט געטון במזיד א שוגג, און ווען מען טוט תשובה מאהבה ווערט פון יעדע עבירה וואס מ'האט געטון במזיד א מצוה.

קומט אויס פון די גמרא אז ביי תשובה מיראה, פארדינט מען גארנישט פון די עבירות, און עס לוינט זיך נישט איבערצורעכענען די עבירות, ווייל א שוגג איז נאך אויך אן עבירה. אבער ביי תשובה מאהבה פארדינט מען גאר פון יעדע געוועזענע עבירה וואס ווערט איבערגעדרייט פאר א מצוה, מילא לוינט זיך צו ציילן און צו רעכענען יעדע עבירה.

אין די ימים נוראים ראש השנה און יום כיפור טוען אידישע קינדער תשובה מיראה, מען האט מורא פארן יום הדין, מילא ווערן די עבירות שגגות. ווען עס קומט אבער סוכות טוט מען

מעשה רב

ווען מרן רבינו אלעזר ניסן ט"ב זצ"ל (דער זוהן פונעם ישמח משה און טאטע פון ייטב לב זי"ע) איז נאך געווען א קליין אינגל פון אכט יאהר אלט, איז ער איינמאל געזעסן אין די סוכה די ערשטע נאכט סוכות אושפיזא דאברהם, נעבן זיין גרויסן טאטן, דער הייליגער ישמח משה זי"ע. אינאיינעם מיט זיין שוואגער דער "אריה דבי עילאה" (רבי ארי' לייבוש ליפשיץ פון בריגל).

אינמיטן די סעודה איז דער קליינער אלעזר ניסן איינגעשלאפן. ווען ער האט זיך אויפגעכאפט האט ער געפרעגט זיין שוואגער "ווער האט דא אויפגעשריבן אויף די "נוי סוכה" מיט שיינע גאלדענע אותיות מגן אברהם?.."

פרעגט אים דער ארי' דבי עילאה צוריק: "וואו שטייט די ווערטער מגן אברהם?"

"דא!" - האט דאס אינגל געוויזן מיטן פינגער - "זעהסט דען נישט?"

דער ארי' דבי עילאה האט נישט געזעהן, און דער ישמח משה איז געזעסן די גאנצע צייט און געשוויגן (תהלה למשה דף ו').

*

און ענליכע מעשה האט פאסירט ביי זיין זוהן דער הייליגער ייטב לב זי"ע אין זיינע יונגע יארן ווען ער איז געווען ביי זיין גרויסן זיידן, דער הייליגער ישמח משה זי"ע, אין שטוב.

איינמאל סוכות ביינאכט, ווען דער ייטב לב איז אהיים געקומען מיטן ישמח משה און איז אריין אין די סוכה, האט דער ייטב לב געפרעגט דעם זיידן: "ווער זענען די אלע חשוב'ע אידן וואס איך זעה דא?"

"דאס זענען די אבות הקדושים און די אושפיזין..."

דערנאך האט דער ישמח משה געזאגט: "זאלסט וויסן, אויב דו וואלסט נישט דערציילט וואס דו זעהסט, וואלסטו צוגעקומען צו אסאך גרעסערע מדריגות..."

ווען דער ייטב לב פלעגט איבער דערציילן די מעשה האט ער אויסגעפירט מיט א קרעכץ: "הלואי וואלט איך נישט דערציילט, דאן וואלט איך געווען מער ווי וואס איך בין איצט..." (צדיק כתמר יפרח).

*

דער צדיק רבי אליעזר מאזיפאלע זצ"ל דער זוהן פון הרה"ק ר' יודא צבי מסטרעטין זי"ע, פלעגט יעדן סוכות דערציילן די פאלגענדע מעשה:

אמאל איז געווען א חסיד וואס האט געשפירט א געוואלדיגן חיות פון מצות סוכה. יעדעס יאר ווען עס איז דורך דער יו"ט סוכות האט ער נישט געוואלט ארויס גיין פון די סוכה ווייל ער האט גהעאט א גרויס השתוקקות צו די מצוה. ער איז

תשובה מאהבה, ווייל מען טוט מצות סוכה, לולב, ד' מינים, צדקה, און מען דינט דעם אייבערשטן בשמחה ובטוב לב, און דאן ווערט פון יעדע געוועזענע עבירה א מצוה, לוינט דעמאלטס צו מאכן א חשבון און רעכענען די 'געוועזענע' עבירות.

דאס איז די פשט אינעם מדרש **וכי ראשון הוא**, עס איז דאך דער פופצענטער טאג אין תשרי, נאר דאס איז דער ערשטער טאג וואס מען רעכענט די זינד, ווייל יעצט סוכות ווען מען טוט תשובה מאהבה ווערט פון יעדע עבירה א מצוה.

*

למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל:

עס איז באקאנט די קשיא וואס דער **חיד"א ז"ל** פרעגט פארוואס דוקא אויפן נס פון ענני הכבוד מאכט מען א זכר מצות סוכה, און די אנדערע נסים וואס זענען געווען אין מדבר, ווי מן, באר, מאכט מען בכלל נישט קיין זכר?

דער **בני יששכר** ברענגט א תירוץ אז חז"ל זאגן אז אינעם מן האט מען געקענט שפירן א טעם פון אלע מאכלים וואס מען האט נאר געוואלט, און אין די וואסער פונעם באר האט מען געשפירט א טעם פון אלע משקאות וואס מען האט געוואלט.

דעריבער ווען אידן גייען אריין אין די סוכה, און מען עסט און מען טרינקט לכבוד יו"ט, האט מען מיט דעם געמאכט דעם זכר צו אלע דריי נסים.

נאך א תירוץ ענטפערט דער **בני יששכר**, אז ברויט און וואסער איז א זאך וואס דער אייבערשטער שפייזט אלע זיינע באשעפענישן, ווייל דאס איז דאך נויטיג צום לעבן פון א מענטש, דעריבער איז נישט שייך צו מאכן א זכר אויף א נס צו א זאך וואס קומט נאטורליך צו געבן. משא"כ די ענני הכבוד וואס דאס קומט נישט מן הדין צו געבן דעריבער מאכט מען די סוכה אלס זכר צו דעם נס.

למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים:

לכאורה דארף מען פארשטיין פארוואס האט די תורה הקדושה באפוילן צו מאכן סוכות וואס איז א זכר צו די ענני הכבוד, דוקא אין חודש תשרי, דער נס פון יציאת מצרים איז דאך געווען אין חודש ניסן, און דעמאלטס האבן די אידן אנגעהויבן צו ווערן באשיצט דורך די ענני הכבוד, וואלט מען דאך אום פסח געדארפט מאכן דעם זכר צו די ענני הכבוד?

ענטפערט דער ווילנער גאון זצ"ל אז ווען די אידישע קינדער האבן געמאכט די עגל זענען די ענני הכבוד אוועקגעגאנגען, און זיי האבן מער נישט ארומגענומען די אידן ביז ווען מען האט אנגעהויבן אויפצושטעלן דעם משכן, וואס דעמאלטס זענען זיי צוריק געקומען.

משה רבינו איז דאך געווען אין הימל פונעם חטא העגל ביז יום כיפור, און ממחרת יום הכיפורים האט ער צוזאמענגענומען די אידן און ער האט זיי אנגעזאגט אויף די מצוה פון אויפשטעלן דעם משכן, און עס שטייט אין פסוק (שמות ל"ו) והם הביאו עוד נדבה בבקר בבקר, וואס דאס איז נאך צוויי טאג י"ב און י"ג תשרי וואס דעמאלטס די אידישע קינדער האבן געברענגט נדבות פארן משכן, אום י"ד תשרי האבן די חכמי לב איבערגענומען די נדבות פון כלל ישראל, און אינעם פופצענטן טאג אין תשרי האט מען אנגעהויבן אויפצובויען דעם משכן.

קומט אויס אז ט"ו תשרי זענען צוריקגעקומען די ענני הכבוד, און דאס איז די סיבה פארוואס דוקא בו ביום האט די תורה געהייסן מאכן סוכות זכר לענני הכבוד.

*

געבליבן זיצן אין די סוכה וואכן לאנג ביז עס איז געווארן ווינטער און עס איז געפאלן א גרויסער שניי, אז ער האט געמוזט ארויס גיין דערפון.

פון ווען ער איז ארויס פון די סוכה האט ער געהאָפט און געוואַרט א גאנץ יאהר עס זאל שוין נאכאמאל קומען דער יו"ט סוכות, ער זאל שוין קענען צוריק גיין אין די סוכה.

איין יאר ווען עס איז אנגעקומען דער יו"ט סוכות איז דער חסיד אריין אין די סוכה מיט א געוואלדיגע ליבשאַפט, און האט געשוואוירן אז ער וועט מער נישט ארויס גיין פון די סוכה, אפילו עס וועט זיין גאָר קאַלט, ער איז גרייט אפילו אויף מסירת נפש.

אזוי איז טאקע געווען, נאך סוכות איז דער חסיד נישט ארויס פון די סוכה אזוי ווי ער האט געשוואוירן, און איז געבליבן אין די סוכה גאנצעטע וואכן.

ווען עס איז געווארן שטארק קאלט, אז עס איז שוין נישט געווען מעגליך אויסצוהאלטן, האט השי"ת רחמנות געהאט אויף דעם חסיד, און עס איז געקומען א וואלקן וואס האט אים אויפגעהויבן אינאיינעם מיט זיין סוכה און אים געטראגן אויף אַן אנדערן לאנד, וואו עס איזווארעם א גאנץ יאהר...

ווען דער צדיק רבי אליעזר האט געענדיגט דערציילן די מעשה, האט ער צוגעגעבן: "דער חסיד זיצט נאך אלץ אין זיין סוכה און דינט דארט השי"ת. מען האט אים שוין פארשריבן אריין צו גיין אין גן עדן, אבער

במסורה ג׳, כי בסוכות הושבתי, כי ברחוב נלין, כי נר מצוה ותורה אור:

דער חיד״א ז״ל איז מסביר די מסורה אז ס׳זענען דא דריי מצוות וואס די הלכה איז אז זיי זענען כשר ביי 10 טפחים, און העכער צוואנציג אמות איז פסול.

די דריי מצוות זענען נר חנוכה, עירובין, סוכה. וסימנך י.כ.ל.מ.נ.ס.ע.פ. וואס דאס איז ראשי תיבות י׳ כ׳שר ל׳מעלה מ׳עשרים נ׳ר ס׳וכה ע׳ירוב פ׳סול.

דאס איז דער פשט אין די מסורה, ג׳ כי וואס כ״י איז ר״ת י׳ כשר, כ׳ אמות י׳ טפחים, וואס קומט מרמז זיין אויף די דריי מצות כי בסוכות הושבתי, איז מרמז אויף מצות סוכה, כי ברחוב נלין, איז מרמז אויף מצות עירוב, כי נר מצוה איז מרמז אויף נר חנוכה, ביי די דריי מצות איז די הלכה אז י׳ כשר למעלה מכ׳ פסול.

*

ביום שמיני עצרת תהי׳ לכם וגו׳ כל מלאכת עבודה לא תעשו.

לכאורה איז שווער וואס איז דער דאפעלט לשון, עצרת מיינט דאך אויך נישט ארבייטן.

ענטפערט דער עצי חיים ז״ע וויל עס שטייט אז פאר א יעדע מענטש איז אנגעשריבן אז ער זאל זיך פלאגן אויף דער וועלט, אויב ער ניצט אבער דאס אויס אויף ׳לימוד התורה׳ דארף ער זיך מער נישט פלאגן אויף ׳פרנסה׳.

לויט דעם איז די פסוק מרמז ביום שמיני עצרת ווען עס קומט די צייט פון שמחת תורה פרייט מען זיך מיט די תורה, תהי׳ לכם וועט דאס זיין צו ענק מען וועט זיך נישט דארפן פלאגן, אפילו כל מלאכת עבודה לא תעשו מען וועט זיך נישט פלאגן אויף פרנסה.

ער וויל נישט ארויס פון די סוכה אפילו צו גיין אין גן עדן, וויל זיין גן עדן איז... די סוכה״ (דגל מחנה יהודא, אות קט״ו).

*

דער הייליגער דברי חיים פלעגט יעדן ערב סוכות אויסטיילן געוואלדיגע סכומים געלט אויף צדקה.

איין יאר ערב סוכות האט דער דברי חיים געשיקט רופן עטליכע גבירים פון שטאט און האט זיי געזאגט:

ראש השנה איז שוין דורך, יום כיפור איז שוין אויך דורך, אבער איך האב נאך נישט תשובה געטוהן... זאלט איר וויסן אז עס פעהלט מיר א סכום געלט אויף צדקה, און די דאגה דערפון האַלט מיך צוריק פון תשובה טוהן...

די עשירים האבן תיכף זיך צוזאמען געשמועסט, אז יעדער וועט געבן א חלק, און ביז א קורצע צייט האבן זיי אַראָפּ געלייגט אויפן טיש דאס גאַנצע געלט. דער צורה פון הייליגן דברי חיים האט אויפגעשיינט, ער האט זיך באדאנקט פאר די עשירים, און גענומען דאס געלט.

סוכות ביינאכט נאכן דאווענען, איז דער דברי חיים געבליבן שטיין ביי די טיר א קורצע ווילע, פארזינקן אין זיינע הייליגע מחשבות. דאן האט ער זיך אנגערופן:

״ווי אזוי קען איך אריין גיין אין די סוכה? עס איז דאך אריבער ראש השנה און יום כיפור און איך האב נישט תשובה געטוהן ווי מען דארף. אבער דוד המלך זאגט שוין אני בצדק אחזה פניך (מיט גערעכטיגקייט וועל איך זעהן דיין פנים), ״בּצֶדֶק״ מיינט מיט די מצוה פון ״צְדָקָה״. מיטן כח פון צדקה קען מען אריין גיין אין די סוכה.

דאן איז דער דברי חיים אריין אין די סוכה (דרכי חיים).

הלכות ועניינים לסוכות

צדקה ערב סוכות

ערב סוכות איז א גרויסע סגולה צו געבן אסאך צדקה, אלץ א הכנה צו קענען אריין גיין אין די הייליגע סוכה. די סגולה פון מצות צדקה איז, אז מען איז זוכה צו זיין באשיצט פון השי"ת אליין, אזוי ווי מצות סוכה וואס איז די שאָטן פון השי"ת (בני יששכר מאמר י' אות כ"ד). צדיקים האבן גערופן די מצות צדקה ערב סוכות "די נוי סוכה", ווייל מיט דעם באשיינען זיי די מצות סוכה.

לישב בסוכה

די מצוה פון זיצן אין סוכה 7 טעג, איז א זכר אז השי"ת האט געפירט די אידן אין 7 וואלקענעס "עֲנָנֵי כָּבוֹד", ווען זיי זענען ארויס פון מצרים, (4 וואלקענעס זענען געווען אויף די 4 זייטן ווי א שטוב, איינס פון אויבן ווי סכך און איינס אויף דער ערד. און איין וואלקן איז געגאנגען פאראויס און אויסגעגראדט די בערג און אומגעברענגט אלע חיות).

גלייכצייטיג, דארף מען אויך אינזינען האבן ווען מען עסט אין די סוכה גוטע מאכלים אז דאס איז א זֵכֶר צום "מָן" וואס מען האט געשפירט דערין אלע טעמים, און מיטן טרינקן גוטע געטראנקען אז דאס איז א זֵכֶר צום "בְּאֵר" (די ברין) וואס די אידן האבן געהאט אין מדבר (בני יששכר מאמר י' אות י"ג, ועיי"ש מאות י"ד עד ח"י).

אלע מצוות פון די תורה טוט מען נאר מיט א טייל פונעם קערפער. ווי למשל: תורה און תפלה איז מיטן מויל, מעשי המצוות איז מיט די האנט, א.א.וו. אנדערש איז אבער מצות סוכה, וואס איז די איינציגסטע מצוה וואס מען טוט מיטן גאנצן גוף. צדיקים האבן זיך אויסגעדריקט: "מען גייט אריין אין די סוכה מיט די שטיוועל", דאס מיינט אז דער גאנצער מגושם'דיגער מענטש גייט אריין אין די קדושת הסוכה.

יעדע רגע וואס מען זיצט אין די סוכה איז מען מקיים א מצות עשה דאורייתא פון בַּסֻּכֹּת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים, דעריבער דאַרף מען אכטונג געבן זיך צו געפינען אין די סוכה די גאנצע זיבן

טעג ווען עס איז נאר מעגליך, און נישט ארויס גיין פון די סוכה נאר ווען עס איז זייער וויכטיג—(יסוד ושורש העבודה שער האיתון פי"ב, החיד"א בשמחת הרגל על רות בלימוד א' לסוכות).

אין די סוכה דארף מען זיך אויפפירן מיט גרויס דרך ארץ, ווייל די סוכה ווערט אנגערופן "צלא דמהימנותא" (דער שאטן פון אמונת השי"ת) און אז די שכינה רוהט דארט דארף מען זיך שיין אויפפירן, כדי די שכינה זאל נישט ווערן אוועקגיין. ספעציעל בשעת די סעודה, אויב מען פירט זיך נישט אויף געהעריג אדער מען קריגט זיך ח"ו פארלירט די סוכה איר קדושה ח"ו.

דאס זעלבע איז מיט די אושפיזא, יעדן טאג סוכות פאר די סעודה זאגט מען "אזמין לסעודתי אושפיזין עילאין", מען לאדענט איין איינעם פון די זיבן אושפיזין (אושפיזין איז טייטש געסט, דאס זענען: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד) אריין צו קומען אין די סוכה. צדיקים פלעגן אנגרייטן א באזונדערע שטול פאר די אושפיזא. איז אודאי פארשטענדליך אז מען דארף זיך אויפפירן אין די סוכה מיט גרויס דרך ארץ כדי די הייליגע אושפיזין זאלן ווערן פארבלייבן אין די סוכה.

ד' מינים

אינעם יו"ט סוכות איז דא נאך א ספעציעלע מצוה פון "ד' מינים". אז יעדן אינדערפרי פונעם יו"ט סוכות דארף מען נעמען די "ד' מינים", דעם לולב וואס האט ביי די צוויי זייטן 3 הדסים און 2 ערבות, מיטן אתרוג, און מען זאגט דעם "לשם יחוד" מיט כוונה, נאכדעם מאכט מען ערליך די ברכה (בשעת די ברכה דארף דער אתרוג זיין איבערגעדרייט אדער נאר אפגעטיילט פונעם לולב), דערנאך שטעלט מען צוזאמען דעם לולב מיטן אתרוג און מען שאקעלט דערמיט.

מן התורה איז מען יוצא ווען מען גיט נאר אפילו איין שאקל, אבער מען פירט זיך צו שאקלן אויף אלע פיר זייטן און ארויף און אראפ (דאס ווערט אנגערופן "נענועים").

אינעם סדר ווי אזוי צו שאקלן דעם לולב איז דא א גרויסע פלוגתא צווישן די פוסקים, אבער מיר נעמען אן לויטן מנהג פונעם אר"י הקדוש, צו שאקלען קודם 3 מאל אויף דרום זייט, דערנאך 3 מאל אויף צפון זייט, און נאכדעם אויף מזרח, נאך מזרח הייבט מען אויף די ד' מינים

און מען שאקעלט 3 מאל אין די הייעך (דאס איז 'מעלה'), און מען בייגט זיך אראפ צו שאקלן 3 מאל מטה, און צום לעצט שאקעלט מען אויף מערב זייט.

די ד' מינים איז א רמז אויף די פיר סארט אידן פון כלל ישראל.

"אֶתְרוֹג", ווייזט אויף די צדיקים וואס האבן א גוטן טעם (תורה) און א גוטן ריח (מעשים טובים).

"לולב", ווייזט אויף אידן וואס האבן נאר א טעם (ווייל אויפן לולב בוים וואקסן טייטלן) אבער נישט קיין ריח (נאר תורה נישט מעשים טובים).

"הדס", ווייזט אויף די וואס האבן נאר א גוטן ריח און נישט קיין טעם (נאר מעשים טובים נישט תורה).

"ערבה", ווייזט אויף די וואס האבן נישט קיין טעם און נישט קיין ריח (עמי הארצ"ים). האט השי"ת געהייסן מען זאל צוזאמען בינדן די אלע פיר אינאיינעם, באחדות, דעמאלט ווערן אלע אידן זיין חשוב אין הימל (מדרש תנחומא ויקרא פר' אמור). דא רעדט מען נישט פון אזעלכע כופרים ח"ו, מיט וועם מען טאָר נישט האבן קיין שייכות.

די ד' מינים האבן געוואלדיגע חשיבות און סגולות אז השי"ת האט געהייסן דוקא צו נעמען די פיר מינים מקיים צו זיין דערמיט מצות השי"ת.

איינע פון די זאכן מיט וואס די ד' מינים זענען אנדערש פון אלע פירות איז, אז אלע פירות און וואקסונגען האבן א מלאך וואס מאכט זיי וואקסן, אויסער די פיר מינים וואס זיי זענען אונטער השי"ת אליינס... זיי ווערן אנגערופן "שרביטו של מלך", וואס קיינער טאר זיך דערמיט נישט באנוצן נאר די קינדער פונעם קעניג, (בני יששכר מאמר י"א אות א'). און דאס איז טאקע דער באווייז אז מיר האבן זוכה געווען בדין אין די הייליגע טעג פון ר"ה און יום כיפור, אז מיר טראגן דעם שרביט המלך אין אונזער האנט, (מדרש רבה ויקרא ל').

שמחת בית השואבה

ווען דער ביהמ"ק איז געשטאנען איז די צווייטע נאכט פון יו"ט סוכות, געווען אַ געוואלדיגע שמחה אין ביהמ"ק. דעמאלט האט מען מקיים געווען די מצוה פון "נִיסוּךְ הַמַּיִם"

(גיסן וואסער אויפן מזבח [עי׳ גמרא סוכה פרק החליל], מיט דעם האט מען איבער געבעטן די וואסער וואס זענען דערוויטערט געווארן פון השי״ת ביי בריאת העולם און נישט געגאנגען העכערן הימל אויבן נאר ים דא אונטן (עי׳ ייטב פנים לר״ה אות מ״א).

מען האט גענומען וואסער און געגאסן פאר השי״ת אויפן מזבח. די גמרא זאגט ״ווער עס האט נישט געזעהן די שמחה אין בית המקדש האט נאך נישט געזעהן קיין ריכטיגע שמחה אין זיין לעבן...״ אלץ זכר צו דעם קומט מען זיך צוזאמען, און מען פריידט זיך ״שמחת בית השואבה״.

וואס איז דער טעם פון אונזער שמחה היינטיגע צייטן ווען מיר זענען אין גלות, אז מיר האבן שוין נישט קיין בית המקדש, נישט קיין מזבח, און נישט קיין ניסוך המים?

זאגט דער הייליגער דברי חיים אז אונזער שמחה איז אז השי״ת האט אונז מוחל געווען אלע עבירות און מיר זענען באפרייט געווארן פונעם יצר הרע, דעריבער מאכן מיר א שמחה אזוי ווי א ״סעודת הודאה״, ווי איינער וואס איז באפרייט געווארן פון תפיסה—(דברי חיים לסוכות, דף י״ג).

חול המועד איז נישט אזוי ווי שבת ויו״ט מען מעג טוהן א מלאכה, אבער עס איז נישט אינגאנצן ווי אינדערוואכן. עס זענען דא ספעציעלע הלכות, וואס מען מעג יא טוהן און וואס נישט, מען מוז זיין געווארנט צו פרעגן א מורה הוראה.

מען דארף אבער געדענקן״ לֹא נתנו מועדות לישראל אלא כדי שֶׁיעסקו בתורה (חול המועד איז נישט געמאכט געווארן, נאר אז אידישע קינדער זאלן לערנען תורה), דעריבער זאל מען זעהן עוסק צו זיין בתורה ווי מער מ׳קען.

קלוגע קינדער חזר׳ן איבער במשך די לאנגע טעג פון חול המועד אלע לימודים וואס זיי האבן געלערנט א גאנץ יאר, אזוי בלייבט עס איינגעקריצט אינעם מח עס זאל נישט פארגעסן ווערן.

*

א חג כשר ושמח פאר אלע חשוב׳ע תלמידים און פאר גאנץ כלל ישראל